

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm V. Cùm sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

intra quod appellans arripere iter debeat. *cap. Pervenit. 28. hoc tit.* siue etiam Apostolos presentare, seu Iudici, ad quem se sistere debeat, vt *hic iunct. gl. verb. Tu ei diem.* & appellans non paruerit, appellatio deserta censeatur. Et ita apparet quod terminus statutus ab homine imitetur terminum statutum à iure.

5 Quartum fatale ad prosequendam & finiendam appellationem, utroque iure est annus, & ex causa iusta biennium. *auth. ci qui. C. de temporibus appel. cit. Clement. sicut & c. seq.* vbi de hoc dicitur.

6 Veruntamen pauperi propter impotentiam fatalia appellationis interponendæ aut prosequendæ aut definiendæ non currunt, vt videtur licet apud *Gail. l. 1. obser. 142. Bald. in l. 2. §. si quis in iudicio n. 4. ff. si quis cautionibus.* nam impedito non currit tempus. *c. Quia. 5. de concess. prebenda.* & mora non debet esse detrimento, si culpabilis non est. *l. Quod ro. 5. ff. si certum petatur,* sed decem dierum spatium ad appellationis vocem insinuandam Iudici à quo, currit etiam pauperi, si tamen in scriptis appellandum, idcircoque aliquid expendendum, tum probata inopia coram Iudice à quo, appellatio pauperis etiam post decendum ipso iure, & non petita in integrum restitutione videtur esse admittenda, teste *Gail. loco cit. & Guido. ne. decis. 436.*

7 Not. vn. Licet legibus certus terminus constitutus sit appellationi prosequendæ, tamen appellans eum breuiare potest, similiter & Iudex, dummodò consideratis circumstantiis tempus congruum definiatur, sicuti habetur *in cap. seq. & docet, hic Abb. q. 3. Franc. col. 4.*

CAPITVLVM V.

Cum sit.

PARAPHRASIS.

Siue ante siue post sententiam definitiuam appelletur, annus conceditur, vel ex causa necessaria & evidente, biennium ad appellationem prosequendam & finien-

dam; Iudex tamen à quo, considerata locorum distantia, causæ, & personarum qualitate, tempus breuius definire potest, quòd si appellans intra hoc tempus causam prosecutus non fuerit, sententia prius lata in rem iudicatam transibit, ita vt postea in ead. causa non audiatur, qui appellauit; sin autem aliquis à grauamine ante litis ingressum appellarit, appellatio recipietur, quia sacri Canones etiam extrajudicalem appellationem permittunt, quamuis hæc prouocatio potius quam appellatio dicatur. Si denique aliquis in iudicio ante sententiam definitiuam appellauit, is debet stare sententiæ eius Iudicis, ad quem appellauit.

S Y M M A R I V M.

1. Numeratur tempus deputatum, in appellatione iudiciali à die interpositæ appellationis; in extrajudiciali à die illati grauaminis.
2. Impedito agere, seu appellationem prosequi, non currit tempus.
3. Sublato tamen impedimento, & tempore prosequendæ & finiendæ appellationis finito, prioris iudicis iurisdictionis processum suum habet.
4. Tempus definitum à iudice succedit in tempus definitum à lege, ita vt eosdem effectus, quatenus id fieri potest, operetur.
5. Annus concessus pro appellatione à grauamine extrajudiciali à iudice breuiari & prorogari potest, quo tamen etiam finito, adhuc grauatus audiendus non per modum appellationis, sed simplicis querelæ.
6. In quo differat appellatio extrajudicialis à iudiciali.
7. Extrajudicialis appellatio proprie appellatio non est, sed prouocatio à iudice inferiore ad superiorem.

Not. I. Appellationi tum iudiciali, tum extrajudiciali prosequendæ & finiendæ annus est deputatus, & ex causa biennium vt hic, & *Clement. sicut. eodem titulo.* numeratur annus in appellatione iudiciali à die interpositæ appellationis, in extrajudiciali vero à die illati grauaminis.

2 Veruntamen impedito agere seu appellationem prosequi, non currit tempus *cit. Clem. sicut. juncta gl.*

3 Corollarium. Si tempus prosequendæ & finiendæ appellationis, semoto justo impedimento, finitum sit, perinde censetur, ac si appellatum non sit, ideoque prioris Iudicis jurisdictio processum suum habet, *vt gl. notat. in l. eos. 6. verb. vel injustam. C. de appellationibus.*

4 Not. II. Tempus definitum à Iudice succedit in tempus definitum à lege, ita vt eisdem effectus, quatenus id fieri potest, operetur, teste *Innoc. c. Extratione. 2. b. t.* Dico quatenus fieri potest, quia *vt gl. hic monet. verb. Decisus. Abb. n. 17. ex c. Ex insinuatione. 50. b. t.* Iudex à quo, non potest terminum definire, intra quem causa appellationis finiri, debeat: nam hac ratione immisceret se jurisdictioni Iudicis ad quem, sed tempus designare potest, intra quod appellans iter arripere, vel Iudici appellationis se sistere debeat, quòd si id fecerit, annum deinde habebit, vel ex causa necessaria & coram Iudice ad quem probata biennium, sin autem iter non arripuerit, vel Iudici se non presentarit, tum sententia ante lata executioni mandari potest.

5 Not. III. Ei, qui à grauamine extrajudiciali appellauit, conceditur etiam annus *cit. Clem. Sicut.* Verùm hoc tempus à Iudice breuiari, & ex causa necessitatis prorogari potest. Porro si tempus istud finitum sit, nihilominus audiendus est super jure suo, is qui se grauatum ait, non quidem per modum appellationis, cum ea deserta censeatur, sed per modum simplicis querelæ seu juris communis remedium, *c. Concertationi. 8. h. tit. in 6.*

Quare in hoc differt extrajudicialis appellatio à judiciali, quòd in hac appellans post desertam appellationem non audiatur amplius, super sententia seu interlocutoria seu definitiua, contra quam appellauit, adeò vt etiam non citato ipso executioni mandari possit, quia frustra aliquis citatur, si audiri non debeat, *vt hic docet Abb. n. 7. Alex. n. 12.*

6 Not. IV. Extrajudicialis appellatio non

est propriè dicta appellatio: nam appellatio strictè sumpta supponit iudicium ceptum esse, cum sit prouocatio à Iudice inferiore ad superiorem, at verò extrajudicialis appellatio facit inchoari causam seu litem, quando à grauamine prouocatur ad superiorem tanquam Iudicem. Quare nomine appellationis in materia odiosa non comprehenditur extra judicialis prouocatio, teste *Alexand. hic n. 13.*

S. Præterea.

PARAPHRASIS.

Si raptor, vel rei alienæ violentus detentor contra sententiam appellet, in foro Ecclesiastico, recipitur eius appellatio, præterquam si manifestus criminofus. v. g. raptor aut fornicator existat, sicuti ille, quem Apostolus absentem & non citatum excommunicauit.

SUMMARY.

1. Etiam in causis criminalibus appellatio conceditur, quæ tamen in Romani imperii tribunalibus non admittitur.
2. In causa notoria appellatio non recipitur, neque, si notorium sit, Reo nullam defensionem competere, citatione opus est, nisi ad audiendam sententiam.

Not. I. Etiam in causis criminalibus appellatio conceditur, ita vt ea pendente executioni mandari non debeat sententia, tametsi ultimi supplicii sit, vt docet *Bart. in l. Qui ultimo. ff. de penis.* Sed alibi monui in Romani Imperii tribunalibus, appellationes in causis criminalibus non admitti.

Not. II. In causa notoria appellatio non recipitur, sed eâ non obstante sententia executioni mandari potest, adde si notorium etiam sit, reo nullam defensionem competere posse, quòd nec citatione opus ad eum finem, vt defensio eius exaudiatur, *c. Cum olim. 12. desent. & re jud.* Et tradit *Abb. Franc. & alii hic, nihilominus citatio fieri solet saltem ad audiendam sententiam, sicuti Alex. hic monet, n. 20.*

Ob-

Obicitur, excommunicatio ab homine fieri non potest nisi precedente monitione, c. *Cum desideres. 26. h. tit.* quia requirit contumaciam, quæ non apparet, nisi monitio seu requisitio antecesserit, ergo non est verum, quod Apostolus 1. ad Corinth. 5. excommunicârit Corinthium absentem non requisitum.

Responder cum *gl. hic verb. irrequisitum.* Innocentius & alii, existimandū esse, quod Apostolus prius admonerit hominē per se, vel per alios, & cum contumacē atq; incorrigibilem intelligeret, ipsum excommunicârit, quare per vocem *irrequisitum* intelligi debet, quod citatus non fuerit, ut audiretur.

Verūm secundūm praxin fori Canonici, quantumvis aliquis in delicto perseverans contumax & incorrigibilis videatur, admoneri prius debet cum cominatione censuræ, atque etiam citari, ut appareat eius præsens contumacia, ob quam excommunicatione, aliæ censuræ dignus fit, sicuti *Abb. hic monet. 32. Sum. de censur. D. 3. S. 10. n. 8.* vide quæ docui *l. 1. tract. 5. p. 1. c. 3. n. 6.*

CAPITVLVM VI.

Adhæc.

PARAPHRASIS.

Si is, qui à Iudice in aliqua causa appellauit, pendente appellatione ad eundem in alia causa trahatur, quia v. g. crimen commisit, poterit eum Iudicem tanquam suspectum recusare, alioquin stare debet iudicio eius, præsertim si Ordinarius eius Iudex sit.

SVMMARIVM.

1. Appellatio suspendit jurisdictionem iudicis in ea causa, in qua appellatum, non in alia disparata.
2. Iudex super pluribus causis delegatus, si in vna appelletur contra ipsum, vel ab ipso, potest in aliis procedere.
3. Si iudex Ordinarius vel delegatus à quo in vna causa appellatum est, in alia diuersa pro-

cedere velit contra appellantem, potest recusari tanquam suspectus.

4. Recusans autem iudicem, non tantum allegare & probare debet, se ab eo in alia causa appellasse, sed etiam probare, se ab eodem grauatum, & quidem iniuste, siue ex intentione.

Argumentum sufficiens mala intentionis est grauamen illatum, si id secundum se iniquum sit.

Not. I. Appellatio suspendit jurisdictionem Iudicis, in ea tamen causa, in qua appellatum est, non autem in aliis disparatis. c. *Proposuit. 24. hoc tit.* nam causa producit effectum limitatum, sibi que proportionatum, cum itaque appellatio fiat propter grauamen in hac causa illatum, idè parit effectum suspensiuum jurisdictionis, quoad hanc tantum causam, & quæ ipsi connexa sunt, qua de re vide *Rotam Roman. in nouis decisionibus. de appell. decis. 31.*

Not. II. Si Iudex super pluribus causis delegatus sit & in vna appelletur contra, vel ab ipso, hoc non obstante procedere potest in aliis, ita colligitur ex hoc *cap. verb. maxime*, quæ suapte naturâ est particula implicatiua, non exclusiua, secundum *gl. receptam in c. Ad abolendam 16. verb. maxime de filiis Prebyterorum.*

Not. III. Si Iudex ordinarius, aut delegatus, à quo in vna causa appellatum est, in alia diuersa procedere velit contra appellantem, potest recusari tanquam suspectus.

Verūm hoc casu, qui Iudicem recusat, non tantum allegare & probare debet, se ab ipso in alia causa appellasse, sed etiam probare (videlicet coram arbitris communi consensu electis c. *Cum speciali. 61. h. tit.*) se à Iudice grauatum esse, ut hic docet *Joann. Andr. n. 4. in fine.* & quidem iniuste siue ex intentione, non tantum materialiter & præterintentionem; Verūm benè monet *Abb. n. 3. trans. q. 2. contr. Barr. in l. Vnica. ff. Apud eum, à quo appellatur &c.* Cum animus & intentio probati non possit, nisi ex coniecturis, hoc esse sufficiens argumentum mala intentionis & affectionis, quod grauamen secun-